

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

V odgovor g. vlad. komisarju dr. Pfeifer.

Res je, da ste nam poslali na dreganje in opomine Malih novic glede Vašega javnega delovanja pismo, katerega mi nismo priobčili, ne iz strahu, ampak, da ne bi Vaš surov ton škodoval še bolj Vaši dostojnosti, kot naša priobčila. Ker ste Vi začeli, sledi mo Vam mi, ne v „cunjah“, ampak v za vladnega komisarja dostojnih dokazih.

Temeljna napaka Vašega pisma je identificiranje Vaše osebe z državo. Da boste to bolje umeli, se sklicujemo na list Vaše JDS — Narod. Kolikokrat je pisal Narod čez „farje“, in vedno pri tem povdarjal, da nima ničesar proti veri in Cerkvi. Ako mi okrcemo enega vladnega zastopnika, n. pr. dr. Vilka Pfeifer, nam ne bo očital nobeden pameten človek, da smo s tem rogovilili proti državi. Vi niste država, ampak državni uradnik, ki je podvržen javni kritiki glede uradnega delovanja. O Vaši narodnosti in delovanju za narod vemo doslej le: to, da ste sami ali po kom drugem dali objaviti ukaz glede slovenskih napisov po Mariboru. Kako so pa o tem Vašem koraku sodili v Parizu, Vam je znano. O tem boljše, da zasedaj še molčimo.

1. Mi smo pisali v Malih, da se govori po Mariboru: Kralikovo tiskarno so kupili: Scherbaum, Franz, dr. Lipold in Pfeifer. Resnica pa je, da so kupčijo te tiskarne subvencionirale: Jadranska in Mariborska eskomtna banka. Pri Mariborski banki pa sta globoko in široko udeležena: dr. Franz in Scherbaum. S tega je pač razvidno, da sta tudi Franz in Scherbaum udeležena pri nakupu Kralikove tiskarne, vsaj indirektno. Da, po Mariboru se celo govori, da so pri tej kupčiji: dr. Mravlagg, Bartha in Rosenberg. Koliko je na tem resnice, bi nam lahko pojasnili Vi sami, sicer bomo menili s časom, da je ta govorica — resnica.

2. Glede Vaše protekcije pa poglejte g. ravnatelja Schwaigerja. Sami veste, da je Vaš domačin, da ste ga Vi pripeljali v Maribor in da ga hočete Vi povzdigniti na mesto katerega niti zmožen ni kot bivši policijski uradnik. Kakor je g. Schwaiger postopal pri delitvi stancvanj je znano. Vseh slučajev Vam ne bomo naštevali, le zadnjega, najbolj svežega: Pečovnik — Farič. Schwaigerjevi ženi se je dal lokal v mestni hiši, predno je imela koncesijo. Koncesijo je mestni sosvet prvič zavrnil, drugič jo je dal milostnim potom, ker bi bil sicer Schwaiger preveč oškodovan. To so samo javno znane protekcije.

3. Glede Vaših večerij še vam bomo poročali natanko, ko se vrne naš poročevalec, ki nas je informiral tozadevno.

4. Uradovanje na magistratu je slovensko. Tej trditvi se smeji vsak mariborski Slovenec. Ali Vam

nismo v Malih priobčili slučaje, ko so Vaši uradniki izdajali nemške pozive glede cepljenja koz? Ali slučaj Alojz Slapernik iz Jarenine objavljen v Malih? Slov. Narod sam in Nova Doba sta očitala magistratu, da ne zna slovenski in pošilja nemške dopise ne samo po Mariboru, ampak celo v Ljubljano. Seve, tega niste storili Vi, ampak Vaši nemškutarski uradniki, za katere ste odgovorni Vi kot vladni komisar, ali po Vašem mnenju, ker ste država sama. Država odgovarja za ministre, magistrat za uradnike.

No g. Pfeifer, vaša dolžnost bi bila, da bi bili naše napade takoj pobili s popravki, kakor ste to storili pri stari Marburgarici, ki vam je očitala glege nakupa svinj. Priobčili ste celo v njej celi račun, da ste se oprali. Ako ste pa molčali na naša namigovanja, nam je to bil dokaz, da smo na potu resnice. Na Vaše na nas naslovljeno pismo Vas nismo mogli tožiti, to znate sami, ali bi vsaj morali znati kot jurist. Tožili Vas pa tudi sedaj ne bomo, ker ne stikamo po sodnijah. Pomnite pa, da mariborski ljudski šolarji, ako se zadene eden od družega, kričijo: „Wart angezagt birst!“ Ne, med jugoslovanskimi možmi naj rabsodijo dogovori in dokazi, ne pa — sodnija. Ako pa boste odslej, še krenili Vi ali Vaši uradniki na krivo in graje vredno pot, se bomo videli. Torej, skrbite, da bo v uradu vse v redu, da se ne bo treba z Vami več pečati.

Uredništvo „Malih novic“.

Preskrba Maribora za zimo.

Nastopile so hladne jesenske noči, za temi pride kmalu zima, ko si bo vsakdo zapiral okna in vrata svojega stanovanja, če ga namreč sploh poseja. Na žalostno ter pomilovanja, vredno plat moramo beležiti, da še toliko in toliko naših vrlo slovenskih družin se potika in zapira v vagono. To je še mogoče sedaj, ko še ni one pasje zime. Bivanje družine z otroci v hudi zimi v slabo zaprtem vagonu je izključeno. V tem oziru se bo moralo tem družinam od pomoči tak ali tak. Tukaj po Mariboru se je odprlo v zadnjem času toliko lokalov in agentur. Ako stopiš v te lokale in agenture, ne boš videl prav nobenega blaga, ampak le kup papirja in nekaj uradnikov. Kako to? Saj so to vendar trgovski lokali? Da, da, ampak ti trgovci, kakor hitro so kupili blago, ga tudi pismenim potom prodajo, ne da bi ga bili izložili v svoja skladišča. In ta agentska trgovina na debelo nosi veliko in ni družega nego verižništvo in odiranje mestnega prebivalstva. Te agenture prekupljajo razna živila veliko dražje nego je odločeno uradno in jih tihotapijo za 100% in še večji dobiček preko meje. Naša policija bi lahko izsledila vse te verižniške in tihotapne agenture, jim odvzela lokale, ki bi naj služili v stanovanje onim poštenim družinam, ki bodo zmrzovale na zimo po nedolžnem v va-

SKSZ vabi v petek ob pol 8. uri zvečer k predavanju v Florianski ulici. Predava dr. Slavič.

gonih. Večinoma vse sedanje, neznosne cene po Mariboru imajo na vesti te nepotrebne agenture, katerih prej Maribor ni posedal, ampak še le sedaj, ko je postal obmejno trgovsko mesto. Obračamo se pa s temi vrstami tudi do vseh onih Slovencev in Nemcev, ki imajo več sob nego jih neobhodno rabijo za se in družino. Čut človekoljubja nam nareka, da se bomo morali skrečiti na zimo. Vendar ne bomo gledali, kako nam bodo od mrazu umirali naši bratje in sestre po vagonih! Cloveška dolžnost vsacega je, da prostovoljno javi stanovanjskemu uradu, da, če ima, da je tudi pripravljen radovoljno sprejeti pod streho osebo ali družino, ki je brez stanovanja. Ne bodimo v tem oziru barbarski egoisti, ampak vsaj ljudje, če že ne — kristjani! Za zimo bo pa treba naše mesto preskrbeti z raznimi živili, kurivom ter usnjem. Kakor znano je letos manj nego druga leta naše glavne hrane poleg kruha — krompirja. Saj že sedaj opazamo, da kmetje ne pripeljejo več krompirja na trg. Seve, ta štrajk glede dovoza krompirja na trg je povzročil vsegavedni magistrat s svojimi drapastimi predpisi glede cen. Boljše gladovati, nego dražje plačati, kakor je predpisal magistrat, to je demokratsko in po JDS načelih. No, pa v tem oziru bi bilo lahko odpomoči, magistrat prekliče to naredbo in dobro. Pa naša država je sklenila z Avstrijo kompenzacijsko pogodbo. Celi vagoni krompirja, katerega bomo mi stradali v Mariboru, romajo v Avstrijo. Ne, pred Avstrijeji smo pa vendar le mi mariborski Slovenci. Ako bo enkrat naše mesto dovolj založeno s krompirjem, potem magari, naj ga uživajo iz Jugoslavije tudi sosedni Nemci. Bog je ustvaril brado sebi najprej. To bi morala znati tudi naša mestna uprava in se pobrigati glede živil za zimo, sedaj dokler je še čas. Po praznih njivah naše okolice se bodo pasli na zimo le zajci, a ne — ljudje. Nad vse toplo pa bi priporočali mestni upravi, da si nabavi za zimo dovolj premoga, da ne bomo preveč zmrzovali in jedli surovega mesa in sočivja. Kaj pa glede usnja? Povsod slišimo, da roma naše usnje na Hrvaško in v Avstrijo. Mi bomo pa po zimi po Mariboru huškali bosu. Tudi usnja bo treba poskrbeti za revnejše sloje za zimo po znižani ceni. Nemci, naši sosedu, imajo svojo svobodno Avstrijo na papirju, v časnikih in v besedi, sicer so pa berači v vsakem oziru. Mi pa zahtevamo Jugoslavijo ne samo na zunaj, ampak tudi v dejanju, ker ima dovolj vsega, samo nekaj razsodnosti, gospodarstva in vsaj kratkega pogleda v bližnjo prihodnost bo treba. Toraj: stanovanjsko, krompirjevo, premogovno in obavalno vprašanje mora naša mestna uprava razvozlati pred zimo, da ne bo v tem oziru polomije.

„Veriga“

V torek se je ponavljala Finžgarjeva igra „Veriga“ — „vaška zgodba“, kakor jo imenuje sam v svoji skromnosti. Tako izpeljene reči še nimamo v našem dramskem slovstvu. Delo ni plod brez posredne intuicije ali pesniškega navdajenja, ampak je skrbno in marljivo izdelano do najmanjših potez. Zdi se mi, kakor marmornati kip samevajoč v mestnem parku, kip ki predstavlja tipe našega ljudstva. A ne samo jezik je skrbno izpiljen, tudi kot drama je vse vliito iz enega kova. Dolga zgodba kmečkih pravi je zlita v tri kratka dejanja, zbrani so najbolj dramatični momenti in vse drugo je osredotočeno okrog njih, dejanje se vrši v neprestanem stopnjevanju in zaključni in prav dramatičen način.)

Obisk je bil pri ponovitvi srednje vrste, gotovo pod ono točko, kakor bi moral biti. „Junaki domovine“ in „Slovenstva stebri stari“ sede zvečer raje v kavarni ali se pa sprehajajo po Gosposki ulici.

Igra je bila uprizorjena zelo skrbno. Presenetljivo je, kako je bilo mogoče z našimi skromnimi

sredstvi razviti tako scenerijo. Uprizoritev je bila v vsakem oziru ravnotako izpiljena, kakor igra sama, režija skrbna. Uloge so sicer več ali manj vse za igralca, kakor se pravi, hvaležne, imajo pa to neprihko, da v „Verigi“ igralec ne mora svobodno stvariti svojih značajev. Tipi so namreč ravno tako izklesani, kakor besedilo in igralec ga mora reproducirati takega, kakor je od pisatelja zamišljen, ter ne more dati razmaha svojemu stvaritvenemu geniju. Igralo se je dobro, naravnost izvrstno. Vloge Marka, Mine in Mejača se pozna, da so bile v rokah starih, izurjenih igralcev, Bukšekova je igrala kmetško gospodinjo zelo precizno v najmanjših detaljih; Nučič in Bratina sta ustvarila popolna tipa dveh gorenskih kmečkih mož. Z Rasbergerjem in Gregorinom (Ded Primož in Janez) je bilo občinstvo zelo zadovoljno. Opazovalec razloči takoj, kedaj igra stari igralec in kedaj diletant ali novinec. Micka in Alenka sta novinki, torej ne moremo pričakovati one rutiniranosti, kakor pri starih igralcih, toda pokazali sta mnogo talenta in s svojim prvim nastopom pridobili občinstvo. Vauhnikova vloga je bolj stereotipna, podobne vidimo v raznih ljudskih igrah, torej tudi ne učinkuje na občinstvo, kakor čisto izvirni tip. Manjše vloge pridejo manj v poštev, spadale so pa vse v okvir celotnega igranja. Pozabiti pa ne smemo še malega Drageca, ki je postal v kratkem času ljubljenec občinstva. Z umetniškega stališča moramo biti s sedanji nastopi popolnoma zadovoljni, dolžnosti občinstva je, da doprinese dokaz, da zamore uspevati gledališče tudi gmotno. Mlademu ensembu pa želimo, da v edinstvu vseh svojih sil razvije letošnjo za naš narod tako pomenljivo gledališko sezono do uspešnega konca.

Politične in svetovne vesti.

Trifkovič je prejel od regenta Aleksandra mandat za sestavo koncentracijskega kabineta, a ne koalicijske vlade, radi tega je bila tudi od Aleksandra odklonjena njegova lista, katero je vse pozdravljalo zadovoljno, ker bi bila z njo končana brezmiselnost kriza.

Regent je poklical k sebi predsednika Narodnega predstavništva dr. Pavloviča in mu poveril zopet nalogo, naj on sestavi koncentracijski kabinet. Dr. Pavlovič je začel s pogajanjem z raznimi parlamentarnimi strankami. Dr. Pavlovič se izraža, da so mu obetali demokrati vse mogoče koncesije za vse stranke. Ako se bo posrečilo Pavloviču na podlagi teh neznanih koncesij demokratov sestaviti kabinet, bo ta stal le na podlagi koalicije. Podpirali ga bodo le demokrati in socialisti. Crnogorci pa le po svoji trenutni volji. Trifkovičeva vlada bi se bila upirala na 136 glasov, Pavlovičev kabinet pa samo na 127. Pavlovičeva vlada bo druga Davidovičeva.

Radikalni klub, Narodni klub in Ribarčeva skupina so odrekli vstop v Pavlovičev kabinet. Vsi zahtevajo, da se da Trifkoviču zadoščenje in se mu poveri znova sestava vlade.

Dr. Pavlovič je bil glede vstopa v njegovo vlado pri dr. Korošcu. Dr. Korošec mu je odgovoril, da je Jugoslovanski klub načeloma za koncentracijo in da bo vstopil v vsako vlado, katere se bo udeležila opozicija. Dr. Korošec pa tudi tirja zadoščenja za one stranke, ki so bile udeležene pri sestavi Trifkovičevega kabineta.

Mirovna pogodba z Ogrsko je gotova in bo izročena Ogrski pred koncem oktobra. Nova Ogrska bo imela obliko štirikota na zemljevidu, bo obsegala 140.000 kvadratnih kilometrov in bo štela sedem milijonov prebivalcev.

Državno pravdnništvo je uvedlo kazensko postopanje proti grofu Michaelu Karolyju radi tatvine ter poneverjenja. Na podlagi tega postopanja

bo izdano zaporno povelje ker gre v tem slučaju za hudo delstvo.

Na Dunaju so se do igrali zadnji čas ostro protestni izprevodi in shodi proti židovskim beguncem, ki so se za časa vojne stalno naselili na Dunaju. Glavnega tozadevnega shoda pred dunajskim rotovžem se je udeležilo 150.000 zborovalcev, seve, brez socijalnih demokratov, katerih glavni voditelji so iz večine Abrahamovi sinovi. Govorniki, ki so nastopili na tem shodu, so povdarjali grozno neznosni pritisk, katerega občutijo Dunajčani pod židovstvom. Vlada sama je prestrahopetna, da bi nastopila ostro proti židom, ki so v zdravstvenem, moralnem oziru, gospodarskem in narodnem oziru največja nevarnost za Dunaj. Židje so povsod oni element, ki vse razdvaja in ruši. Vodje boljševikov so židje, izdajatelj „Večera“, je žid — Kohn, izdajatelj avstrijski ljudovladi najnevarnejše „Baklje“, žid — Kraus. Sploh vse, kar je vsacemu narodu sveto in drago, vlačijo in teptajo židje v blato za svoj žep nesramnega in brezobzirnega egoizma. Dunaj je sploh v strašni stiski, židje mu hočejo odvzeti zadnjo življensko moč. Govorniki tega protestnega shoda so apelirali na celi svet, kar se tiče židovskega pritiska in zahtevali židovstva prosto — Avstrijsko republiko. Tudi pri nas Jugoslovanih bi bilo dokaj potrebno, da se glede nam z resno nevarnostjo pretečega židovstva strnemo, premislimo, ukrenemo in napravimo resne korake proti židom, ki izžemajo našo skupno kraljevino.

Avstrijsko učiteljstvo se je zbralo v ogromnem številu v takozvanih „Annensälen“ v Gradcu. Njihovi govorniki so protestirali, da se jih ne sprejme in ne plačuje kot druge državne uradnike. Vsem državnim uradnikom so se dovolile in izpolnile njih zahteve, le učiteljstvo je klicalo doslej zaman. Štajersko učiteljstvo v Avstriji je tako v bednem stanju, da je ta beda že tirjala nekaj smrtnih žrtev. Zborovalci so se podali pred deželno hišo in ovirali s svojo ogromno udeležbo tramvajski promet. Deželna vlada je sicer poslušala pritožbe in učiteljske zahteve, a jim ni zamogla obljubiti nič gotovega. Tako se godi torej onim učiteljem, ki so pri nas propagirali z vso silo prisiljeni pangermanizem.

Italijanski kralj je podpisal dekrete o ratifikaciji versailske in saintgermainске mirovne pogodbe. Ta dekret se bo predložil parlamentu, da se uzakoni.

V Carigradu se je sestavila nova vlada. Vodi jo veliki vezir Ali Riza paša.

Predsednik Wilson namerava sklicati vse narodne zveze, kjer bodo Zedinjene države tretja država, ki bo ratificirala mirovno pogodbo. Ako bi podpisala Japonska ali Italija mirovno pogodbo, bi sklical Wilson zvezo v Paris.

Razne novice.

Pfeiferjev magistrat piše takole „slovenščino“: „G. Rudolf Novak, mizar v Mariboru, Tegetthoffstraße Nr. 3. Mit Bezug auf Ihr Offert betreffend die zwecks Unterbringung der Stadtbuchhaltung und Stadtkassa im Hause Rathaus Nr. 6 erforderlichen Tischlerarbeiten wird Ihnen mitgeteilt, dass diese Arbeiten anderweitig vergeben wurden. Stadtmagistrat Marburg, am 4. April 1919. Der Regierungskommissär:“ — podpis nečitljiv. Ako pa g. Viljem dvomite o pristnosti tega narodnega dokumenta, vam je vedno na razpolago v našem uredništvu. Vi trdite, da se uračuje pri vas od 1. januarja 1919 slovenski?

Poglejva dalje g. Vilko. Pred nami leži od magistrata žigosana nakaznica, ki se glasi: Einmalige Anweisung für Frau Kotscharitsch Helena itd. Dasiravno je ta Helena zahtevala, naj se vsaj njeno ime piše jugoslovanski se je obregnil magistratni uradnik: „Windische Namen werden nicht eingetragen!“ Nakaznica je pri nas, g. vladni komisar, ki ste odgovorni za to nemškutarjenje. Le prebirajte pridno Male novice, boste videli, kako bo naraslo dokazano gradivo, ki potrjuje neslovensko uradovanje vašega uradništva, katerega glava, ne — „država“ ste vi g. Viljem.

Asfaltov tlak pred hišami po mariborskih ulicah je že davno potreben popravila. Če se pred zimno tlak ne bo popravil bo stalo popravljenje drugo leto stotisoče kron. Ko bo zapadel sneg, bo popravljanje nemogoče. Do spomladi bodo pa ulični tlaki podobni hribovskim klancem. Cudimo se, da se hišni posestniki ne zganejo. Za vse drugo ima mesto denarja dovolj, a za take nujno potrebne zadeve ga nima. Izgovor, da ni tozadevnega materijala ne drži. V Ljubljani celo leto popravljajo asfaltov tlak, Seveda, g. Pfeifer se za take reči nimajo časa pobrigati, ker tmajo preveč dela z JDS.

Afera Kralikove tiskarne pred sodiščem. Kakor čujemo, pride način prodaje Kralikove tiskarne pred okrožno sodišče. Prva razprava je že razpisana za 28. t. m. Če se ne motimo, pride že pri tej priliki na dan, ali je bilo to lepo ali je bilo to grdo, kako je dr. Pfeiferjev konzorcij prišel do nakupa te tiskarne.

V notici g. Franjo Pirc bi se naj glasilo pravilno: Ako rabite glede morebitne ovadbe vaše osebe na vojaško poveljstvo posebne priče, smo z istimi na razpolago. Toliko, da se nas ne bo razumelo tudi tokrat po babilonsko.

Potratna poraba plina. Luna sija sedaj ponoči tako svitlo, da je naravnost neodpustljiva potrata, če sedaj po mestnih ulicah gorijo celo noč plinove svetilke.

Trgovski nastavljenec nam piše, da se je profesor Pirc v nekem narodnem lokalu izrazil, da trgovski pomočniki dobimo na dan 60 K₄ plače. Gospod profesor, dokažite nam to svojo trditev. — Slov. trgovski pomočnik.

Trgovski nastavljenec pozor! Mariborska podružnica „Zveze trgovskih nastavljenecv na slovenskem ozemlju v Ljubljani“ je ustanovila brezplačno posredovalnico za službe za brezposelne trgovske nastavljence. Čeprav posluje državna posredovalnica za delo v Mariboru brezhibno, vendar se priporoča trgovskim nastavljenecem in zasebnim uradnikom itd. obojega spola, da javijo svojo brezposelnost novo ustanovljeni mariborski podružnici, kateri je zlasti ležeče na tem, da izve za vse brezposelne trgovske nastavljence ter da jih ima v trajni evidenci, kajti ta statistika bo za nadaljne korake velike važnosti. Računa se stem, da se vsak brezposelni javi takoj, kajti na ta način je možnost večja, da dobi službo, podpira pa tudi na ta način poslovanje posredovalnice. Poslovalnica se nahaja na Stolnem trgu števil. 3 pri trgovskem gremiju v pritličju, na desno vrata 2. Posluje ob delavnikih od 10. do 12. ure.

Zelimo, da gostilna gospe Neubauer v Lajterspergu spremeni svoje lice. Naj bi ne bila zbirališče Nemcev, ampak zavedna slovenska gostilna, kakor kaže od zunaj napis. Ne samo od zunaj, tudi od znotraj bodite Slovenci! Drugokrat več!

Učitelji vpokojenci naj javijo nemudoma šolskemu vodstvu v Krčevini: 1. če reflektujejo na velenj-

JSZ. Maribor, skupina vajencev uprizori v nedeljo 19. oktobra popoldan ob 4. uri dve šaloigri. K udeležbi vabijo vajenci.

ski premog; 2. koliko stotov žele; 3. natančni naslov stanovanja. Premog se dostavi na dom.

Ruška kočja pri Sv. Arehu se začetkom prihodnjega tedna zapre. Na splošno željo se vrši zadnji izlet v dveh oddelkih. Prvi se zbere v soboto, 11. t. m. ob pol 14. uri nadvorišču Narodnega doma ter odide točno ob 14. uri. Drugi se zbere na Koroškem kotodvoru v nedeljo, dne 12. t. m. ob 5. uri, se pelje do Ruš ter krene na vrh. Sestop obeh partij čez Sumik, Smolnik v Ruše. Ljubitelji zelenega Pohorja ste uljudno vabljeni.

Gledališke vesti. Kakor se je že omenilo, je v četrtek, dne 9. oktobra, premijera Schönthana „Ugrabljene Sabinke“, na abonement B-2. Pri tej burki sodeluje SHS vojaška mariborska garnizijska godba, kar bode gotovo ugodno vplivalo na vse občinstvo, ki obiskuje gledališče. Ravnateljstvo gledališča se ni ustrašilo ogromnih stroškov, ter je pridobilo marib. vojaško godbo za celo sezono. Sodelovala bode od jutri naprej, pri vseh večernih predstavah, do konca sezone. Nadejati se je, da bode občinstvo znalo ceniti ta korak, ter v čim večjem številu obiskovalo gledališče. V soboto se ponovi prvič Heyermann-sova „Amnestija“ in Cehovo „Medved“, na abonn. A-3. Obe igri sta dosegli pri prvi predstavi popoln uspeh, opozarjajo se torej vsi na ta izredni literarni večer, posebno prijatelji resnične umetnosti, da pohite v čim največjem številu v naš Thalijin hram. Skaznencev v „Amnestiji“, različnih po značaju in čustvovanju poda mojstersko zopet ravnatelj Hinko Nučič. V burki „Medved“, nastopijo v glavnih vlogah Berta Bukšekova, Valo Bratina in Pavel Rasberger. V nedeljo se igra ob znižanih cenah, kot prva ljudska predstava, namenjena najširšim slojem, narodna drama „Tugomer“, na kar se vsi interesenti opozarjajo.

Kmalu bode izdan tiskan seznam vseh, onih trgovcev prekupcev, verižnikov in vojnih dobičkarjev, ki so dobili izvoznice do 23. avgusta. Med temi imeni vidimo predvsem one, ki so začeli s trgovino še le sedaj, ko se je začela špekulacija z izvoznici. So pa tudi taki, kateri so prejeli izvoznice pod raznimi firmami, dasi je bila udeležena pri izvozu vedno ena in ista firma. Iz tega seznama je nadalje razvidno, da so se izvažale iz naše kraljevine predvsem one najpotrebnejše stvari, katerih pri nas sedaj tako primanjkuje. Med temi izvozniki je najti imena onih, katerim je evel dobiček že v stari Avstriji, pa strigili so se tozadevno tudi v SHS-kraljevini. Njih imena se glasijo: Fischer, Steiner, Graf, Feldman, Gross, Ressler itd. toraj iz večine, sami Abrahami, Izaki in Mojzesi. Ta izkaz priobčen občinstvu bo velezanimiv, ker bomo videli, kdo je verižnik in vojni dobičkar, katere naj obišče in prime davčna oblast.

Revizija tobačnih kart. V mestu Maribor in okrajih Studence in Lajteršperg pri Mariboru se odredi revizija tobačnih kart nastopno: Vse dosedaj veljavne tobačne karte še morajo oddati pri pristojni tobačni trafikki vsaj do 12. t. m. Tobačni trafikantje morajo predložiti pobrane karte vrejene po tekočih številkah s posebnim seznamom z navedbo imena in stanovanja kadilca finančno stražnemu oddelku v Mariboru, Wiland-ova ulica št. 14, vsaj do 17. t. m. Kdor do tega roka (12. t. m.) tobačne karte ne predloži, ne dobi vročene nove ter izgubi pravico do dobave tobačnih izdelkov. Vsaka zloraba tobačne karte take posebno dvojna zahteva iste se bo po predpisih strogo kaznovala. Izdaja novih kart, za katere bo pri vročitvi istih plačati na stroških znesek po 30 vin. za vsako karto, se bo pravočasno naznanila po časopisih.

Kako so nastale „časniške race?“ Razni časopisi kaj radi od časa do časa pošiljajo med svet razne izmišljene novice, katere imenujemo „časniške race.“ Prijazna ptica, ki nas razveseljuje na ribniku, še bolj pa, ko leži pečena pred nami na krožniku, je

prišla ob svoje dobro ime. Storjeno ji krivico moramo popraviti. Zmoto je zagrešil Martin Luter, ker je besedo „Legende“ v svoji hudomušnici in zlobnosti prekrstil v „Lügende“, iz česar je ljudstvo napravilo „Lüg-Ente.“ Pozneje so prvi del besede izpustili in ostala je samo še beseda „Ente“, raca, kot — lažnjivka. Kot časniška lažnjivka je raca stara okoli 100 let. Ime je dobila vsled neke smešnice Holandca Korne-lissena v nekem podlistku, v katerem je poročal o 20 racah, da je „vsaka druga raca prvo raco s kostmi in perjem vred požrla in je naposled zadnja, t. j. 20., raca, imela vseh 19 rac v želodcu!“

„Napredek.“ Nov, ilustrovan, popularno-znanstven mesečnik. Od 1. nov. t. l. naprej izide v Mariboru nov popularno-znanstven mesečnik z naslovom: „Napredek.“ List bo vseboval: popularno-medicinske spise, razprave o higijeni ter varstvu bolnikov, poročila o kopališčih in levoviščih, članke o poljedelstvu s posebnim ozirom na vino- in sadjarstvo, razprave o lesni industriji, lesni trgovini itd. „Napredek“ bo imel nalogo, da bo ljudstvu v vsakem oziru dal potrebna pojasnila ter navodila in se bodo dala v to svrhu pod rubriko „Listnica uredništva“ vsem naročnikom vstena in brezplačna pojasnila. Vsi članki bodo pisani zaporedoma v slovenskem in nemškem jeziku. — Subskripcija naj se javi uredništvu mesečnika „Napredek“ v Mariboru, Gründelova ulica 11, potom navadne dopisnice.

50 novih pisalnih strojev

„COURIER“

proda Ivan Šega, Maribor, Kokošinekova c. 32,
„Vila Angela“ pri postaji. 234

Prostovoljno gasilno društvo v Pekrah

priredi

v nedeljo, dne 12. oktobra ob 14. uri popoldne

vinsko trgatav

v gostilni pri „Solncu“ F. Bibič v Pekrah.

Godba gasilnega društva.

Vstop 2 K.

Kosilo in večerja se odda. Tegetthoffova cesta 17-9, Maribor. 233

Opremljeno sobo v sredini mesta išče soliden go pod, če mogoče z celo hrano. Ponudbe pod „Snaga“ na upravo lista.

Oznanila Union-Propagande, Maribor, Gosp. ul. 25.

Barva Kemično čisti

vsakovrstno blago.

1695—438—208

obleke

Pere in svetlolika

ovratnike, zapestnice in srajce.

Tovarna JOS. REICH,

MARIBOR, Gosposka ulica št. 38.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Slovenci širite naše liste!